

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

Кафедра теорії і методики початкової освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

І. І. Згуровий

Ю. В. Згуровий

Протокол № 6

від «19» лютого 2020 р.

№1919022020

Програма

нормативної навчальної дисципліни

СИСТЕМА ВИХОВНОЇ РОБОТИ В НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ НОВОГО ТИПУ

підготовки бакалавра

спеціальності 013 Початкова освіта

освітньо-професійної програми Початкова освіта

Луцьк – 2020

Програма навчальної дисципліни "**Система виховної роботи в навчальних закладах нового типу**" для студентів за напрямом підготовки бакалавр, галузь знань 01 Освіта, спеціальність 013 Початкова освіта, освітньо-професійною програмою Початкова освіта.

Розробник: Гончарук Ольга Валеріївна , кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії і методики початкової освіти

Рецензент: Дурманенко Є.А., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної педагогіки і педагогіки вищої школи

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри теорії і методики початкової освіти

Протокол № 7 від 22 січня 2020 р.

Завідувач кафедри: _____ (Пріма Р.М)
(підпис)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету педагогічної освіти та соціальної роботи

протокол № 5 від 23 січня 2020 р.

Голова науково-методичної комісії факультету педагогічної освіти та соціальної роботи _____ (Антонюк В.З.)
(підпис)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету

Вступ

Програма нормативної навчальної дисципліни «Система виховної роботи в навчальних закладах нового типу» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра, галузь знань 01 Освіта, спеціальність 013 Початкова освіта, освітня програма Початкова освіта.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Система виховної роботи в навчальних закладах нового типу» є організація виховного процесу в НВК „школах – дитячий садок”, гімназіях, коледжах, ліцеях

1. Опис навчальної дисципліни

Характеристика навчальної дисципліни подається згідно навчального плану напряму підготовки бакалавра, галузь знань 01 Освіта, спеціальності 013 Початкова освіта, освітньої програми Початкова освіта і представляється у вигляді таблиці 1.

Заочна форма навчання

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Вибіркова
Кількість годин/кредитів <u>191 / 4</u>	Спеціальність 013 Початкова освіта Освітньо-професійна програма «Початкова освіта»	Рік навчання – 4-ий
		Семестр – 8-ий
		Лекції – 12 год.
		Практичні (семінарські) – 8 год. Лабораторні – 0 год. Індивідуальні – 0 год.
ІНДЗ: немає	бакалавр	Самостійна робота – 164 год.
		Консультації – 1 год. Форма контролю: екзамен

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ.

Метою викладання навчальної дисципліни «Система виховної роботи в навчальних закладах нового типу» є формування у майбутнього педагога вмінь та навичок організаційної виховної роботи в різних типах навчальних закладів.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Система виховної роботи в навчальних закладах нового типу» є: ознайомлення студентів із системою виховної роботи в Україні; вивчення особливостей та завдань системи виховної роботи в навчальних закладах нового типу; виявлення і практичне використання нетрадиційні форми і методи організації виховної роботи в школі.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

До кінця навчання студенти будуть компетентними у таких питаннях: знати структуру та функції системи виховної роботи; особливості організації виховної роботи в закладах нового типу; форми та методи виховної роботи в НВК, “школах – дитячий садок”, гімназіях, коледжах, ліцеях.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Заочна форма навчання

Таблиця 2.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Лек.	Практ.	Конс.	Сам. роб.
1	2	3	4	5	6
ЗМІСТОВИЙ модуль I. Напрями вдосконалення виховної роботи					
Тема 1. Основні напрями вдосконалення виховної роботи	10				10
Тема 2. Суть процесу виховання.	14	2	2		10
Тема 3. Методи виховання в сучасній школі.	10				10
Тема 4. Виховна система школи-інтернату, гімназії, колегіуму.	14	2	2		10
Тема 5. Організаційні форми виховної роботи в ліцеї.	10				10
Тема 6. Особливості виховної роботи в авторських школах.	12	2			10
Тема 7. Аналіз виховної роботи.	10				10
Контрольна робота 1					
Разом за змістовим модулем 1	80	6	4		70
Змістовий модуль II. Теорія навчання. Організація педагогічного процесу					
Тема 8. Педагогічний вплив вчителя та вихователя початкових класів.	10				10
Тема 9. Зміст та форми взаємодії школи і сім'ї.	19	2	2		15
Тема 10. Зміст та функції діяльності заступника директора з виховної роботи.	14	2	2		10
Тема 11. Планування виховної роботи.	17	2			15
Тема 12. Форми та методи організації виховної взаємодії школи з батьками учнів	15				15
Тема 13. Вихователь освітнього закладу нового типу як особистість.	15				15
Тема 14. Особливості роботи класного керівника в ліцеї, коледжі, гімназії.	14				14
Контрольна робота 2					
Екзамен					
Разом за змістовим модулем 2	94	6	4		94
Усього годин	191	12	8		164

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

1. Самостійна робота

Таблиця 3.

№ з/п	Тема	Кількість годин
	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Напрями вдосконалення виховної роботи	
1.	Розробити орієнтовний план виховної роботи в ліцеї	12
2.	Підготувати реферат на тему: “Форми взаємодії школи та сім’ї”.	15
3.	Визначити риси характеру, які притаманні вихователю навчального закладу нового типу.	15
4.	Розробити орієнтовний план виховної роботи гімназії, коледжу.	15
5.	Охарактеризувати методи виховання в сучасній школі.	15
6.	Визначити зміст та функції діяльності заступника директора з виховної роботи в навчальних закладах нового типу.	12
7.	Підготувати виступ на тему: “Виховна робота в авторській школі А.Захаренка і М.Чумарної”.	12
8.	Контрольна робота 1	
	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Теорія навчання. Організація педагогічного процесу.	
9.	Підготувати і захистити реферати на тему: “Виховання – цілеспрямована педагогічна система”.	14
10.	Підготувати і захистити реферати на тему: “Методи виховання в сучасній школі”.	14
11.	Підготувати і захистити реферати на тему: “Виховна система в школі-інтернаті”.	14
12.	Підготувати і захистити реферати на тему: “Організаційні форми виховної роботи у школі-гімназії, ліцеї”.	14
13.	Підготувати і захистити реферати на тему: “Позакласна та позашкільна виховна робота”.	12
14.	Контрольна робота 2	
15.	Екзамен	164

6. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Дисципліна складається з двох змістових модулів. Тому, підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою складається з сумарної кількості балів: а) поточне оцінювання з відповідних тем (максимально 40 балів); б) підсумкове оцінювання з відповідних тем (максимально 60 балів) за дві модульні контрольні роботи (максимально по 30 балів).

Поточний контроль					Модульний контроль	Загальна кількість балів
Модуль 1					Модуль 3	
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2			Екзамен	
T2	T4	Kp1	T9	T10	Kp2	100
10	10	30	10	10	30	

Критерії оцінювання

90-100 балів ("відмінно"). Глибоке оволодіння вузловими питаннями по темах. Системне, усвідомлене використання даної інформації. Встановлення причинно-наслідкових зв'язків між окремими змістовими блоками. Вільна орієнтація і використання необхідного категорійно-понятійного апарату при розкритті проблеми. Мова чітка і логічна. Здатність до аналітико-узагальнюючого викладу питання, вміння формулювати висновки і пропозиції по суті проблеми.

82-89; 75-81 балів ("добре"). В цілому цілісне, усвідомлене оволодіння матеріалом, віднесеним до даного питання. В окремих випадках рівень засвоєння інформації недостатній.

Аргументація при відповідях на питання, логічність і взаємозв'язок у викладі матеріалу дещо занижені. Відчуває труднощі при відповідях на питання, у формулюванні узагальнень і висновків.

67-74; 66-60 балів ("задовільно"). Фрагментарне, несистемне відтворення інформації. Наводить лише окремі складові питання, без необхідного усвідомлення і взаємозв'язку.

59-1 балів ("незадовільно"). Необхідним категорійно-понятійним апаратом не володіє. Робить безуспішні спроби висвітлення питання на репродуктивному, механічному рівні. Не розуміє суті питання, відповідає не по суті.

Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для заліку
90 – 100	A	Відмінно	Зараховано
82 – 89	B	Добре	
75 - 81	C		
67 -74	D	Задовільно	
60 - 66	E		
1 – 59	Fx	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бех Д.І. Особистісно орієнтоване виховання / Д.І. Бех. – К.: ІЗМН, 1999.
2. Біда О.А., Ронко Л.М., Комар О.А. Педагогічна практика / О.А. Біда, Л.М. Ронко, О.А. Комар. – К.: 2004. – 68с.
3. Варава В. Виховні технології / В. Варава, В. Зоц. – К.: 2004. – 120 с.

4. Ващенко Г. Виховний ідеал / Г. Ващенко // Підручник для педагогів, вихователів, молоді та батьків. – Вид. 3-тє. – Полтава, 1994. – Т.1.
5. Гликман И.З. Теория и методика воспитания: Учеб.пособие для студ. высш.учеб.заведений / И.З. Гликман. – Изд-во ВЛАДОС-ПРЕСС, 2003. – 176 с.
6. Гнутель Я. Виховна робота в сучасних умовах: теорія і методика / Я. Гнутель. – Тернопіль, 1998. – 262 с.
7. Закон України „Про освіту” // Освіта. – 1996. – 21 серпня. – С.2-8.
8. Зязюн І.А. Краса педагогічної дії / І.А. Зязюн, Г.М. Сагач. – К.: Українсько-фінський інститут менеджменту і бізнесу, 1997.
9. Зязюн І.А. Педагогіка добра: ідеали і реалії / І.А. Зязюн. – К.: МАУП, 2002. – 312 с.
- 10.Иванова Н. Как получить „портрет” мученика / Н. Иванова // Директор школи. Україна. – 2000. – №4. – С.51-56.
- 11.Карпенчук С.Г. Теорія і методика виховання: Навч. Посібник / С.Г. Карпенчук. – К.: Вища шк., 1997. – 304с.
- 12.Кириленко С.В. Книга власного керівника: Довідково-методичне видання / С.В.Кириленко, Н.І. Косарева, – Харків: ТОРСІНГ ПЛЮС, 2005. – 560с.
- 13.Киричук В.А. Заняття з етичного виховання в 1 класі: Посібник для вчителя / В.А. Киричук, Н.І. Підгорна. – К.: Освіта, 1998. – 79с.
- 14.Коберник О.М. Навчально-виховний процес у сільській загальноосвітній школі: сутність, проектування, організація / О.М. Коберник. – К.: Знання, 1998. – 274с.
- 15.Коберник О.М. Теорія і методика психолого-педагогічного проектування виховного процесу в школі / О.М. Коберник. – К.: Науковий світ, 2001.
- 16.Конституція України. – К.: Україна, 1997.
- 17.Концепція виховання дітей та молоді у національній системі // Інф. Збірник МОН України. – 1996. –№3.
- 18.Концепція національного виховання // Освіта. – 1996. – 7 серпня.
- 19.Концепція позашкільної освіти і виховання // Освіта –1997.
- 20.Кравцова С. Учитель і проблеми дисципліни, або як реагувати на неадекватну поведінку учнів / С. Кравцова, К. Мухаматулліна // Шкільний світ. – 2003. – № 5. – С.4.
- 21.Кузь В.Г. Авторська школа О.А. Захаренка / В.Г.Кузь. – К.: Наук.світ, 2000. – 43 с.
- 22.Кулаковська С. Організація роботи з батьками в сучасному закладі освіти / С. Кулаковська, Т. Кравченко, О. Хромова // Шкільний світ. – 2003. – №25-28. – С. 83-92.
- 23.Малюнок Л.И. Теория и методика воспитания / Л.И. Малюнок. – М., 2004. – 480с.
- 24.Мартинюк І.В. Національне виховання: теорія і методологія / І.В. Мартинюк. – К.: ІСДО, 1995.
- 25.Національна доктрина розвитку освіти України у ХХІ столітті. – К.: Шкільний світ, 2001. – 24с.
- 26.Орієнтований зміст виховання в національній школі. – К.: ІСДО, 1996.
- 27.Охрімчук Р. Є. Така організація! Пласт – національна скаутська організація України / Р. Є. Охрімчук // Шкільний світ. – №15. – С.10-11.
- 28.Охрімчук Р. Щоб дитина була щасливою... / Р. Охрімчук // Шкільний світ. – 2003. – № 17. – С. 1-2.
- 29.Охрімчук Р., Стецюк А. Проектна робота у шепетівському пенсіонаті / Р. Охрімчук, А. Стецюк // Шкільний світ. – 2003. – № 25-28. – С. 3-54.
- 30.Павленчик В. Виховувати любов'ю / В. Павленчик // Шкільний світ. – 2003. – № С. 1-2.
- 31.Падалка О.С. Педагогічні технології / О.С.Падалка, А.С.Нісімчук, І.О.Смолюк, О.Т.Шпак. – К.: Українська енциклопедія, 1995. – 252с.

32. Пехота О.М. Освітні технології: Навч.-метод посіб./ О.М.Пехота, А.З.Кіктенко, О.М. Любарська .– К.: А.С.К., 2001. – 256с.
33. Повалій Л. Батьки і діти: як досягти взаєморозуміння / Л. Повалій // Шкільний світ. – 2003. – №3. – С. 3-4.
34. Положення про класного керівника навчального закладу системи загальної середньої освіти // Сільська школа. – 2001. – № 2.
35. Програма „Чотириох азбук” // Початкова школа. – 2006. – №8. – С.32.
36. Рожков М.И. Воспитание толерантности у школьников: Методика воспитательной работы / М.И. Рожков, Л.В. Байборода, М.А. Ковальчук. – Ярославль, 2003. – 192с.
37. Савченко О.Я. Навчання і виховання учнів 1 класу: Методичний посібник для вчителів / О.Я. Савченко. – К.: Початкова школа, 2002. – 464с.
38. Стельмахович М.Б. Українська народна педагогіка / М.Б. Стельмахович. – К.: ІЗИН, 1997.
39. Сухомлинський В.О. Вибрані твори: В 5-ти т / В.О. Сухомлинський. – К.: Рад. шк., 1976.
40. Тюска В. Аспекти громадянського виховання у підліткових клубах / В. Тюска // Шкільний світ. – 2003. – №11. – С.3-4.
41. Ушинський К.Д. Людина як предмет виховання / К.Д. Ушинський. – К.: Рад. школа, 1983. – Т.1.
42. Фіцула М.М. Педагогіка / М.М. Фіцула. – К.: Академія, – 2000.
43. Цимбалюк Л. Програма виховання роботи ЗОШ № 28 м.Черкаси / Л. Цимбалюк // Шкільний світ. – 2003. – № 25-28. – С.70-74.
44. Чернова Г. Виховна робота: від планування до аналізу / Г. Чернова // Шкільний світ. – 2003. – №25-28. – С.55-69.
45. Чорна К. Виховання моральності громадянина / К. Чорна // Шкільний світ. – 2003. – №15. – С.1-3.
46. Шелестові Л. Соціальний портрет молодшого підлітка (психологічний портрет) / Л. Шелестові // Шкільний світ. – 2003. – С.4.

ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Нормативна база (Закони, Положення, Укази президента України, Листи МОНУ) (див. Література).
2. Веб-сторінки:
  1. www.education.gov.ua. – веб-сторінка Міністерства освіти і науки України.
  2. www.nbuv.gov.ua. – веб-сторінка бібліотеки ім. Вернадського.
  3. www.tnpu.edu.ua. – веб-сторінка Тернопільського Національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

9. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ.

1. Виховання – цілеспрямована педагогічна система.
2. Виховна система в Україні.
3. Особливості та структура виховного процесу у школах нового типу.
4. Мета і завдання виховання.
5. Принципи організації виховного процесу.
6. Основні закономірності виховання.
7. Методи виховання в сучасній школі.

8. Методи виховання в ліцеї, коледжі.
9. Виховна система школи-інтернату.
10. Виховна система гімназії, колегіуму.
11. Особливості виховної роботи в гімназії.
12. Робота вихователя в школі-інтернаті, колегіумі.
13. Організаційні форми виховної роботи у школі-гімназії.
14. Організаційні форми виховної роботи у ліцеї й колегіумі.
15. Форми організації виховання.
16. Поняття позакласної та позашкільної виховної роботи.
17. Система організації позашкільної роботи.
18. Особливості виховної роботи в авторських школах.
19. Організація виховної роботи в школах Захаренка.
20. Авторська школа Миколи Гузика.
21. Інноваційні підходи до організації виховної роботи у авторських школах.
22. Критерії ефективності виховної роботи.
23. Основні знання та напрямки роботи класовода в різних типах навчального закладу.
24. Особливості діяльності класовода в навчальних закладах нового типу.
25. Професіограма вчителя.
26. Вихователь освітнього закладу нового типу, як особистість.
27. Форми і методи роботи вчителя з батьками учнів.
28. Система роботи вчителя з батьками.
29. Методи організації виховної взаємодії школи з батьками учнів.
30. Функції заступника директора з виховної роботи.
31. Особливості діяльності заступника директора в різних закладах нового типу.
32. Педагогічна майстерність класного керівника.
33. Функції та напрямки виховної діяльності класного керівника.
34. Сутність і особливості гуманізації навчально-виховного процесу.
35. Принципи виховання особистості.
36. Процес виховання, як система.
37. Класифікація методів виховання.
38. Методи формування досвіду суспільної поведінки і діяльності.
39. Методи стимулювання поведінки і діяльності вихователя.
40. Методи контролю і аналізу ефективності виховного процесу.
41. Умови оптимального вибору і ефективного застосування методів виховання.
42. Організація виховної роботи в “школі-дитсадок”.
43. Авторська школа Марії Чумарної.
44. Зміст та форми взаємодії школи і сім’ї.
45. Вивчення виховного потенціалу сім’ї.
46. Підвищення педагогічної культури батьків.
47. Функції організатора з виховної роботи.
48. Планування виховної роботи в навчальних закладах.
49. Організація виховної роботи в школах Сухомлинського.